

Fladdermus

Artbeskrivning och ekologi

Fladdermöss är den näst artrikaste däggdjursgruppen på jorden med fler än 1 000 arter varav 18 är kända i Sverige.

Fladdermössen är till största delen insektsätare och jagar efter solnedgången med ekolod. För att navigera genom luften använder de även känsel. På vingarna finns särskilda känselreceptorer med små hårstrån som registrerar bl.a. luftmotstånd och överför informationen till hjärnan. Det gör att den är extremt skicklig på att korrigera kursen och undvika kollisioner.

Fladdermössen bygger vanligtvis inga bon utan utnyttjar redan befintliga håligheter. Förutom tak över huvudet, värme och plats att föda sina ungar är det till största delen tillgång till insekter som styr fladdermusens val av boplats. De kan alltså lika gärna bosätta sig i en modern villa som ett gammalt lantställe. Faktum är att en swimmingpool är utmärkt för fladdermöss att dricka ur.

Skador och olägenheter

Fladdermöss gör sällan någon direkt skada men kan vid stora antal skräpa ner med sin avföring. Spillningen kan även föra med sig dålig lukt om den inte torkar. När ungarna föds har de en del ljud för sig och har man en yngelkoloni i huset kan det bli lite oväsen under perioden juli – augusti. Är fladdermuskolonin i huset riktigt stor kan man få problem med vägglöss. Då är det bäst att kontakta ett saneringsföretag eller Naturvårdsverket.

Alla däggdjur och därmed även fladdermöss kan bära på rabies men i Sverige har det inte påträffats något fall sedan 1700-talet. Använd för säkerhets skull handskar om du ska hantera en fladdermus. Kontakta en lokal naturskyddsförening eller Naturvårdsverket om du hittar en skadad fladdermus.

Förebyggande åtgärder

Innan du vidtar några åtgärder tänk på att fladdermöss i din omgivning bidrar till färre myggor. Spillningen är mycket kväverik och därför utmärkt som gödsel! Att spillning börjar lukta beror oftast på att ventilationen i huset är otillräcklig. Om ventilationen förbättras torkar avföringen och luktar då inte. Ett extra innertak som hindrar spillningen att nå golvet kan sättas upp.

Ett bra sätt att undvika att de bosätter sig i ditt hus är att sätta upp fladdermusholkar. Flera bör sättas upp i samma område. För att fladdermössen ska få fäste att hänga ska den vara byggd i grovt eller ohyvlad virke. Holken placeras ett par, tre meter över mark utan växtlighet strax utanför utflygningshålet och gärna i söderläge.

För att stänga ute fladdermössen börjar du med att räkna antalet som flyger ut ur huset några kvällar i rad (helst vid bra väder). När du vet hur många de är täcker du nästa kväll över hålet med byggplast när sista fladdermusen lämnat huset. Då kan de inte flyga tillbaka och du kan täppa igen eventuella hål i lugn och ro. Fladdermössen behöver endast ett 1 cm stort hål för att ta sig in i huset så det gäller att täta väl!

Jaktbestämmelser

Enligt jaktlagen (§ 3) är alla fladdermöss fredade vilket innebär att de inte får avlivas eller fångas. De enda perioderna man får vidta åtgärder mot fladdermöss i hus är 15 april – 1 juni samt 15 augusti – 15 september.

Miljöer som är viktiga för fladdermössen (födoområden, övervintrings- och yngelplatser) är skyddade genom "Överenskommelsen om skydd av fladdermuspopulationer i Europa". Särskilt tillstånd från Länsstyrelsen krävs för att fånga in eller flytta fladdermöss vid t.ex. husrenovering.

Ansvarsfrågor

Skadedjur och ohyra är benämningen på djur som medför olägenhet för människors hälsa. Med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig. Fladdermöss orsakar ytterst sällan olägenhet för människors hälsa.

Bostäder och lokaler för allmänna ändamål ska hållas fria från ohyra och andra skadedjur. När det gäller skadedjur i övrigt (utomhus) ska åtgärder endast vidtas om det finns hälsorisker (t.ex. smittspridning) som inte är av ringa natur. Det är ägaren eller nyttjanderättshavaren som har ansvaret för det. Miljö- och konsumentnämnden kan ålägga den ansvarige att vidta åtgärder om det behövs. Bara om det är ”av särskild betydelse med hänsyn till hälsoskyddet” ska kommunen sörja för att åtgärder vidtas. Det gäller alltså om det finns risk för sjukdom eller epidemier som inte kan knytas till särskilda fastigheter eller lokaler.

Mer information

www.fladdermus.net – fakta om fladdermöss

www.bioresurs.uu.se/myller/skog/fladderholk1.htm - ritning på fladdermusholk

BORÅS STAD

MILJÖFÖRVALTNINGEN

POSTADRESS Miljöförvaltningen, Borås Stad, 501 80 Borås

BESÖKSADRESS Sturegatan 42

TFN 033-35 30 00 E-POST miljo@boras.se

WEBBPLATS boras.se/miljo